

Datum
2021-09-21
Vår referens
Ilona Holmgren
Utredningssekreterare
ilona.holmgren@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Charlotte Bossen (C) och Kay Wictorin (C) om att bygga mer i trä STK-2021-264

Sammanfattning

Charlotte Bossen (C) och Kay Wictorin (C) föreslår i en motion att kommunfullmäktige uppdrar åt stadsbyggnadsnämnden, att tillsammans med berörda nämnder utarbeta och anta en träbyggnadsstrategi för Malmö som ska fungera som ett komplement till stadens nuvarande strategier för ett klimatneutralt byggande. I motionen skriver de att byggande i trä är det mest miljömässiga och kostnadseffektiva som finns på bygg- och bostadsmarknaden idag samt om fördelar med trä som byggnadsmaterial.

Yttranden har lämnats från miljönämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden. Samtliga är positiva till trä som byggmaterial och lyfter bland annat fram antagna strategier för klimatneutralt byggande 2030 och miljöprogram för Malmö stad 2021-2030. Förslaget är att avslå motionen och att utgå från en helhetsbedömning istället för att rikta fokus på ett material

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår Charlotte Bossens (C) och Kay Wictorins (C) motion om att bygga mer i trä.

Beslutsunderlag

- Motion av Charlotte Bossen (C) och Kay Wictorin (C) om att bygga mer i trä
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210927 Motion av Charlotte Bossen (C) och Kay Wictorin (C) om att bygga mer i trä
- Remissvar från miljönämnden
- Miljönämnden beslut 210824 § 127 med Särskilt yttrande (V)
- Remissvar från stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 210826 § 294 med Reservation (M+C) och (MP)
- Remissvar från servicenämnden
- Servicenämnden beslut 210831 § 100
- Remissvar från tekniska nämnden
- Tekniska nämnden beslut 2120831 § 276 med muntlig Reservation (MP) och Reservation (C) och Särskilt yttrande (V)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-09-27

Kommunstyrelsen 2021-10-12

Kommunfullmäktige 2021-10-28

Beslutet skickas till

Motionärerna Charlotte Bossen (C) och Kay Wictorin (C)

Miljönämnden

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Ärendet

Motionärerna Charlotte Bossen (C) och Kay Wictorin (C) skriver i en motion med rubriken Bygg mer i trä, bland annat att byggande i trä är det mest miljömässiga och kostnadseffektiva som finns på bygg- och bostadsmarknaden idag samt om fördelar med trä. De skriver om att allt fler kommuner antar en träbyggnadsstrategi för att öka trähusbyggandet i sina kommuner och menar att en sådan strategi skulle sätta fokus på hållbart byggande, trivsamt stadsbild och medvetet styra val av byggnadsmaterial. De föreslår att uppdra åt Stadsbyggnadsnämnden, tillsammans med berörda nämnder utarbeta och anta en träbyggnadsstrategi för Malmö som ska fungera som ett komplement till stadens nuvarande strategier för ett klimatneutralt byggande.

Miljönämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden har getts möjlighet att yttra sig

Remissinstanser

Nedan summeras nämndernas svar i korthet. Samtliga yttranden bifogas i sin helhet till ärendet.

Miljönämnden

Nämnden anser att Malmö stad redan hanterar hållbara byggmaterial. De hänvisar till den antagna strategin för klimatneutralt byggande, till nya miljöprogrammets mål och till markanvisningspolicyns möjligheter med klimatneutrala utvärderingskriterier. Yttrandet talar bland annat om kommuner, vilka tidigt tagit fram träbyggnadsstrategier, som lämnat dessa till förmån för hållbart och klimatneutralt byggande. Det nämns träbyggnader i Malmö och pågående utvecklingsarbete inom LFM30.

Miljönämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Särskilt yttrande har lämnats av (V).

Servicenämnden

Servicenämnden är positiva till sakfrågan men anser att eventuella ställningstaganden om att bygga mer i trä bör hanteras i den nuvarande strategin för klimatneutralt byggande i Malmö 2030, istället för att utarbeta och anta en ny träbyggnadsstrategi.

Servicenämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att motionen är besvarad.

Stadsbyggnadsnämnden

Nämnden är positiva till sakfrågan men anser att eventuella ställningstaganden kring träbyggande bör hanteras i strategin för Klimatneutralt byggande 2030, istället för att utarbeta och anta en ny träbyggnadsstrategi. Målgränsvärden för byggnadernas klimatbelastning föreslås för kommunens byggnation i det redan pågående arbetet med strategin för klimatneutralt byggande. Inriktningen ger samma effekt men tar hänsyn till kommande materialutveckling av till exempel betong och stål.

Stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Skriftlig reservation har lämnats av (MP).

Gemensam skriftlig reservation har lämnats av (C) och (M).

Tekniska nämnden

Nämnden anser att det totala klimatavtrycket är det avgörande för att nå klimatmålen. Malmö stads nyligen antagna strategi för klimatneutralt byggande 2030 tillsammans med mål i nya Miljöprogrammet och de möjligheter som den nya Markanvisningspolicyn ger, kring utvärderingskriterier utifrån klimatneutralitet bättre tar hänsyn till helheten, än vad en fokusering på just träbyggnad skulle göra.

Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Skriftliga reservationer har lämnats från (C) och (V)

Bakgrund

Föreskrifter

Boverket tar bland annat fram föreskrifter och vägledningar utifrån plan- och bygglagen, delar av miljöbalken och bostadsförsörjningslagen. Sedan 1994 finns inga regler som begränsar höjden på trähus, vilket tidigare fanns på grund av brandsäkerhet. Nu gäller funktionsbaserade krav för brandsäkerhet i byggnader. Exempelvis ska brandavskiljande byggnadsdelar mellan lägenheter stå emot brand i en timme, och uppfylla brandtekniska klasser. Byggherren kan välja material så länge minimikrav och funktioner uppfylls. Kraven i Boverkets byggregler består av en lägsta nivå för vad som är tillåtet.

I Ds 2004:1 Mer trä i byggandet togs underlag fram för att främja användning av trä i byggandet. Utredaren hade i uppdrag att utarbeta en strategi som bättre etablerade träbaserade system och produkter på byggmarknaden, där konkurrensen då var liten och träalternativ även har en god volymmässig potential. Inriktning för träbyggande togs fram av Regeringskansliet 2018.

Trä som byggnadsmaterial

Trä har använts som konstruktionsvirke i en- och tvåvåningshus i århundraden. Idag byggs allt fler höghus, sporthallar och vägbroar med trästomme. Naturvårdsverket ger uttryck åt att skogen bidrar med en rad ekosystemtjänster och hjälper oss att nå målet om begränsad klimatpåverkan. En ökning av flervåningshus och broar i trä minskar utsläppen från tillverkning av metallförstärkt betong.

Enligt forskning och aktörer inom branschen anses några av fördelarna med trä vara dess egenskaper som förnyelsebart byggnadsmaterial och att trä har låg energiåtgång vid tillverkning jäm-

fört med cement. Trä väger mindre, är mer lätthanterligt för byggare och ger kortare byggtider eftersom prefabricerade moduler kan användas. Bland nackdelar framgår bland annat lägre stabilitet i stommar vilket kräver åtgärder, att brandsäkerhet kräver system med exempelvis sprinklers och att trädets akustiska förmåga kräver extra ljudisolerande åtgärder.

Höga träbyggnader

Höga hus har de senaste 100 åren vanligtvis byggts av betong och stål. En förändring pågår. Den svenska produktionen av korslimmat trä ökar. Idag finns flerbostadshus av trä i många svenska kommuner. Vanliga byggtekniker vid trähus är modulsystem, hybridlösningar med trä och betong eller stål samt korslimmat trä i väggar och tak istället för betong.

Träbyggnadsstrategi

En träbyggnadsstrategi i sig skapar ingen förändring enligt forskning. Den bör ha koppling till andra mål i kommunen, realistiska uppföljningsbara mål, stimulans för att bygga samt dialog med branschen. En träbyggnadsstrategi bör föregås av relevant kunskapsinsamling som visar för- och nackdelar och hur tillgången till trä och andra viktiga material i kommunen påverkas. Olika infallsvinklar behöver tas hänsyn till och samverka som ekonomi, miljö och byggnadstekniska aspekter.

I Malmö

Kommunfullmäktige beslutade i december 2020 om åiterrapportering av budgetuppdrag 2019 – Förslag strategi för klimatneutralt byggande 2030 (STK-2019-1725). Strategin tar utgångspunkt i stadens miljöprogramms övergripande målsättning om att Malmö ska bli Sveriges klimatsmartaste stad 2030. De globala målen i Agenda 2030, nationella och regionala mål, har också beaktats.

Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030 (STK-2020-1685), anger riktningen för Malmö stads långsiktiga miljöarbete inom den ekologiska dimensionen.

Kommunfullmäktige beslutade i oktober 2020 om Markanvisningspolicy (STK-2020-622). I den framgår kommunens utgångspunkter och mål för upplåtelse eller överlåtelse av markområden för bebyggande, handläggningsrutiner och grundläggande villkor för markanvisningar samt principer för markprissättning. Policyns mål tar utgångspunkt i stadens översiktsplan och avser att bidra med höga miljöambitioner, social hållbarhet och blandad stad.

Klimat- och miljöprojekt pågår i Malmö i samverkan med näringsliv, offentliga verksamheter, akademi, föreningar och Malmöbor för att öka takten i klimatomställningen. Lokal färdplan Malmö 2030 (LFM 30) har det övergripande målet att alla LFM30-aktörer ska vara klimatneutrala år 2030. Initiativet är aktörsdrivet och stötts av Byggföretagen, Fossilfritt Sverige, Informationscentrum för hållbart byggande och Malmö stad. Varje ansluten byggherre har lovat bygga minst ett klimatneutralt byggprojekt senast år 2025 i Malmös geografi. Framgångsfaktorer med initiativet bedöms vara kunskapsbyggande, att konkreta handlingsplaner tas fram och att helhetsgrepp tas om miljön.

Stadskontorets bedömning och förslag

Stadskontoret observerar att mål för hållbarhet och klimatneutralt byggande, miljöprogram och ny markanvisningspolicy samtliga har beslutats under det senaste året. Samtliga nämnder är i sina remissvar positiva till trä som byggmaterial och ger uttryck åt att nämnda dokument är vägledande i byggandet. Stadskontoret konstaterar att det i samhället finns ett ökat fokus på trä som byggmaterial samt en utveckling av kunskap om byggande och klimatvänliga material i lokal

samverkan med marknaden, myndigheter och andra aktörer.

Miljömässigt har trä fördelar i koldioxidutsläpp mot exempelvis betong. Trä används i både stommar och som ytskikt. Utifrån helhetsperspektiv - i vilket bland annat ingår lokala förutsättningar, materialval, transporter, skogen och ekonomi - bedömer stadskontoret att det är mer effektivt att utgå från en helhetsbedömning än att rikta fokus på ett enskilt material. En klimatstrategi, i motsats till en klimatstrategi med komplement av en trästrategi, avseende byggande, bedöms underlätta fokus på helheten gällande klimatsmart byggande. Förslaget är att avslå motionen.

Ansvariga

Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör